

Dosarul nr. 3ra-1230/22
2-20074892-01-3ra-30112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

11 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a Marianeii Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea de a modifica actul administrativ

împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Mariana Grama și menținută hotărârea din 21 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 3 iulie 2020, Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea de a modifica actul administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, începând cu 16 martie 1997, a satisfăcut serviciul militar, fiind concediată prin ordinul Ministrului Apărării nr. 183 din 25 noiembrie 2019 din funcția de Șef de Direcție Cooperare Internațională a Ministerului Apărării al RM, în grad de colonel și i-a fost numită pensia militară în legătură cu stagiul militar de 26 ani 3 luni și 26 zile.

A comunicat că prin dispoziția Guvernului RM nr. 283 din 19 noiembrie 2019, a fost numită în funcția de Secretar de Stat al Ministerului Afacerilor Interne al RM, începând cu 20 noiembrie 2019 și, de fapt, de către Guvernul RM a fost transferată la MAI, dar a fost concediată mai târziu de Ministerul Apărării.

A menționat că în luna mai 2020, Ministerul Apărării a avertizat-o că trebuie să elibereze apartamentul nr. X din str. XXXXX mun. XXXXX, în care locuiește

împreună cu familia compusă din 4 persoane și unde au viză de reședință, deoarece apartamentul este de serviciu.

A remarcat că un alt spațiu locativ nici dânsa, nici membrii familiei sale nu au.

A evidențiat că ordinul Ministrului Apărării nr. 183 din 25 noiembrie 2019, nu i-a fost adus la cunoștință, primindu-l abia la 3 iunie 2020, unde este indicat că este „exclusă de la toate categoriile de drepturi, precum și de la dreptul la locuință”.

La fel, a subliniat că conform legislației, pensionarii nu pierd dreptul la spațiul locativ.

Astfel, s-a adresat cu o cerere prealabilă la Ministerul Apărării privind modificarea ordinului Ministrului Apărării nr. 183 din 25 noiembrie 2019, cu includerea sintagmei „cu excepția dreptului de asigurare cu spațiu locativ”.

La 16 iunie 2020, prin scrisoarea Ministrului Apărării nr. 11/725, i s-a refuzat neîntemeiat.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor Legii cu privire la statutul militarilor, art. 165 Cod administrativ, art. 166, 167, 206 alin. (1) CPC.

A solicitat recunoașterea refuzului Ministrului Apărării al RM dat prin scrisoarea nr. 11/725 din 16 iunie 2020 ca neîntemeiat și modificarea ordinului Ministrului Apărării al RM nr. 183 din 25 noiembrie 2019, cu includerea sintagmei „cu excepția dreptului de asigurare cu spațiul locativ”.

La 5 august 2020, prin intermediul oficiului poștal, Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin a depus cerere de concretizare a cerințelor din acțiune, prin care a solicitat recunoașterea refuzului Ministrului Apărării al RM dat prin scrisoarea nr. 11/725 din 16 iunie 2020 ca neîntemeiat și modificarea ordinului Ministrului Apărării al RM nr. 183 din 25 noiembrie 2019, cu excluderea sintagmei „cu excepția dreptului de asigurare cu spațiului locativ” și includerea în textul dat a sintagmei „cu dreptul de asigurare cu spațiul locativ”.

Totodată, reclamanta a indicat că își întemeiază cerințele în conformitate cu dispozițiile art. 47 din Constituția RM, Legii nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, Codului muncii, Legii nr. 1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Hotărârii Guvernului nr. 941 din 17 august 2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate.

Prin hotărârea din 21 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Grama, ca neîntemeiată.

La 8 noiembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 Cod administrativ, prin intermediul oficiului poștal, Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Mariana Grama și menținută hotărârea din 21 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că, începând cu data de 13 februarie 2016, Mariana Grama a beneficiat de

locuință de serviciu în baza ordinului de repartitie nr. 62, fiind încadrată în serviciu militar la Ministerul Apărării.

Astfel, în baza aceleiași teme, a fost încheiat contractul de locațiune nr. 3/62 din 13 februarie 2016, contractul fiind valabil până la 1 noiembrie 2020.

Mai mult, potrivit pct. 6.1. din contractul de locațiune nr. 3/62 din 13 februarie 2016, contractul de locațiune a locuinței de serviciu a fost încheiat între locator și locatar pe durata contractului de îndeplinire a serviciului militar/realizării contractului individual de muncă sau pe durata exercitării funcției.

Reieșind din prevederile art. 35 alin. (5) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162/2005 și pct. 9 din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar prin contract în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2006, prima instanță și instanța de apel au statuat că Mariana Grama, prin ordinul Ministrului Apărării nr. 183 din 25 noiembrie 2019, a fost exclusă din tabelul nominal al aparatului central al Ministerului Apărării de la toate categoriile de drepturi, raporturile de muncă fiind încetate.

Având în vedere prevederile art. 21 alin. (3) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162/2005, pct. 28 din Regulamentul cu privire la modul de acordare a locuințelor de serviciu administrate de către Ministerul Apărării și unitățile militare ale Armatei Naționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 874 din 22 decembrie 2015 și art. 22 alin. (1) din Legea cu privire la locuințe nr. 75/2015, instanțele de judecată ierarhic inferioare au respins pretențiile Mariane Grama ca fiind neîntemeiate, or, cadrul legal indică expres că, în caz de eliberare din serviciul militar prin contract/întrerupere a contractului individual de muncă, locatarii sunt obligați să elibereze locuința de serviciu împreună cu membrii familiei în termen de 3 luni, indiferent de perioada aflării în serviciul militar. În caz contrar, ei urmează să fie evacuați silit în modul prevăzut de legislația în vigoare.

La 14 noiembrie 2022, Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin a depus recurs motivat împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, considerându-le neîntemeiate și pasibile de a fi casate.

A menționat că în timpul satisfacerii serviciului militar (16 martie 1997 - 25 noiembrie 2019), a fost pusă în rând pentru primirea spațiului locativ la 12 august 1997, unde se află până în prezent sub nr. 4.

Reieșind din prevederile Legii nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, Titlului III din Codul muncii, Hotărârii Guvernului nr. 941 din 17 august 2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, Hotărârii Guvernului nr. 1449 din 24 decembrie 2007 privind carnetul de muncă, a considerat că cerința privind modificarea ordinului Ministrului Apărării al RM nr. 183 din 25 noiembrie 2019, cu includerea sintagmei „cu dreptul de asigurare cu spațiul locativ” și excluderea sintagmei „cu excepția dreptului de asigurare cu spațiul locativ”, este legitimă și

întemeiată, iar refuzul Ministerului Apărării al RM nr. 11/725 din 16 iunie 2020 este neîntemeiat.

A obiectat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat cauza dedusă judecării în mod superficial, iar soluția a fost dată fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și aprecierea cuvenită a argumentelor invocate de părți.

Instanța de apel s-a expus în mod superficial asupra argumentelor și criticilor invocate în cererea de apel, deoarece nu a dat apreciere argumentelor prezentate.

La fel, instanța de apel și-a expus motivarea deciziei printr-o concluzie generalizată, nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 373 CPC și a încălcat prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 15 din 3 octombrie 2005 cu privire la examinarea pricinilor civile în ordine de apel.

La 20 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Apărării al Republicii Moldova a depus referință, prin care a solicitat declararea ca fiind inadmisibil recursul formulat de Mariana Grama.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 iunie 2022, în ședință publică (f. d. 101).

La materialele dosarului lipsesc date care ar confirma notificarea copiei dispozitivului deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău participanților la proces.

Actele cauzei atestă că corespondența care conținea copia deciziei motivate din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, expediată în adresa recurentei Mariana Grama și reprezentantului acesteia, avocatului Valeriu Pelin a fost predată oficiului poștal la 19 noiembrie 2022, circumstanță ce se atestă prin ștampila oficiului poștal aplicată pe plic (f. d. 113-114), fiind returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 113-114).

Se mai constată că la 14 noiembrie 2022, Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin a depus recurs motivat împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 115-120).

Astfel, recursul depus de Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de

admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Mariana Grama, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu